

posem al dia la nostra fe

JOSEP MARIA ROVIRA BELLOSO

QUÈ CREIEM? EN QUI CREIEM?

Un diàleg actual sobre la Fe

Una tarda d'estiu vaig preguntar a una metgessa molt formada (havia fet tres cursos de teologia) que em digués en què creia, que m'expliqués la seva fe. La seva resposta no va tenir res d'inesperat. «Crec en Déu», em va dir.

Jo l'esperava amb una pregunta capciosa, però lògica.

–Si tu creus en Déu –li dic– la teva fe és exactament igual que la d'un jueu o la d'un musulmà. També ells creuen en un sol Déu. Jahvè és el nom amb el qual els jueus coneixen Déu i Al·là el nom amb què el coneix l'Islam. La qüestió és que les tres religions: el judaisme, el cristianisme i l'Islam, són monoteistes.

La metgessa m'advertí amb agudesa que el Credo més antic i breu (el Credo romà que encara avui llegim a la Missa), té un esquema unitari i ternari. D'una banda diu: «Crec en un Déu». D'una altra banda: «Crec en Déu Pare, Fill, i Esperit Sant».

–Aquesta és la diferència –em féu notar– entre un cristià, i un jueu o un musulmà.

–Oh, sí, la Trinitat –li vaig replicar per a provocar-la–. Però la Trinitat és un dogma que suposa que Jesús és el Fill de Déu en persona. Serà el primer Concili, el de Nicea (segle IV) el que dirà d'ell que és «Déu de Déu i Llum de Llum». Com pot ser que aquest dogma sigui el distintiu dels cristians?

Aquí va fer la seva aparició un tercer personatge, professor i periodista, que va prendre tot seguit la paraula, amb l'aplom del professor i amb l'agilitat del periodista.

–És veritat –va dir– que el Credo cristià expressa la fe en un sol Déu, Pare, Fill i Esperit Sant. Però aquesta Trinitat no és un exercici matemàtic, sinó que expressa, talment com una història molt concreta, tot el que significa l'aparició, en el nostre món, de Jesús de Natzaret, el predicador itinerant jueu. Si us hi fixeu –afegí– la part del Credo que es refereix a Jesús pren la forma d'una veritable història: «Nasqué de Maria, patí sota Ponç Pilat, fou crucificat, mort i sepultat...» En aquesta història, Maria, plena de l'Esperit Sant i dòcil al voler de Déu, esdevé el portal d'entrada de Jesús en el nostre món. Què significa, per tant, l'aparició de Jesús a la terra? És una gràcia totalment immerescuda. Però hi ha gent que resta decebuda, fins a voler-lo matar, tot i que Jesús ens invita a creure que

QUÈ CREIEM? EN QUI CREIEM?

Un diàleg actual sobre la Fe

EL SÍMBOL DELS APÒSTOLS

CREC EN UN
DÉU PARE
TOTPODERÓS,
CREADOR DEL
CEL I DE LA
TERRA.
I EN JESUCRIST,
ÚNIC FILL SEU I
SENYOR
NOSTRE;
EL QUAL FOU
CONCEBUT PER
OBRA DE
L'ESPERIT SANT,
NASQUÉ DE
MARIA VERGE;
PATÍ SOTA EL
PODER DE PONÇ
PILAT, FOU
CRUCIFICAT,
MORT I
SEPULTAT;
DAVALLÀ ALS
INFERNS,
RESSUSCITÀ EL
TERCER DIA
D'ENTRE ELS
MORTS;
SE'N PUJÀ AL
CEL, SEU A LA
DRETA DE DÉU
PARE
TOTPODERÓS;
I D'ALLÍ HA DE
VENIR A
JUDICAR ELS
VIUS I ELS
MORTS...

Ell parla i actua de part de Déu. Molts, però, hem cregut en l'enviat de Déu. Aquí comença la comunicació de la gràcia de Déu als humans. Hem de començar pel fet que Jesús anomena Déu «Pare», en la pregària i en diverses ocasions del seu pelegrinatge i predicació. Jesús no només diu que Déu és el seu Pare. Diu, a més, que Déu és el nostre Pare perquè Ell ha cridat tots els homes i dones a ser fills seus.

Aquí la metgessa intervingué a fons:

–M'agrada que el Credo comenci amb la fe en un pare real, no il·lusori. Que no sigui ni un pare castrador, que anul·la el fill, ni una mare possessiva que el neurotizta. El Pare ha de ser Amor fecund i creador. Només l'amor és fecund per a engendrar fills. Crec que «Pare» vol dir el qui té un amor fidel i responsable (tot i que no amaga al fill la crua realitat de la vida). Més encara, ha de tenir tots els recursos de la tendresa, sense la qual l'amor resta llunyà. Però llavors entenc que aquest Pare és també una Mare, que de les seves entranyes fa viure el fill.

–Oh sí, –precisà el professor–. L'amor és fidelitat responsable i és tendresa. Joan Pau I, el Papa que només ho fou durant uns trenta dies, va exclamar a l'hora de l'Àngelus del 10 de setembre de 1973: «Déu és Pare, fins i tot Mare». Angelo Amato proposa una fórmula bonica i exacta: «Déu és un pare matern». No es tracta d'atribuir sexe a Déu, sinó de trobar la comparació més precisa, i Jesús invocà Déu, tot dient-li: «Pare».

La doctora li prengué la paraula.

–El Pare és l'amor intel·ligent, la intel·ligència que estima. Fa ser i deixa ser a cada un. El Pare té en la seva entranya el foc i la vida de l'Esperit Sant. Per això és Amor, Llum i Vida.

Vaig intervenir, novament de forma provocativa.

–Podem tornar a Jesús. Podia haver estat un dels falsos Messies del seu temps, que exhortaven el poble jueu a rebel·lar-se contra els romans, amb l'ajut i l'acció directa del Déu alliberador.

–No –digué el professor-periodista–. Jesús compromet Déu mateix però el compromet d'una manera inesperada, en dir amb autoritat que Déu, el Pare, farà feliços els pobres, els senzills, els qui ploren, els qui tenen fam i set de ser justos, els qui tenen la misericòrdia al cor, així com els de cor net que porten la pau arreu, i els qui pateixen persecució pel fet de ser justos. Déu mateix està del cantó dels qui no són feliços, dels qui no tenen camí ni veu, dels perseguits, dels morts. Déu és la força d'amor patern i matern que empara els desvalguts.

–Els Salms mostraven ja la predilecció del Senyor pels pobres i desvalguts –reblà la doctora– però Jesús realitza allò que els Salms anunciaven: guareix, acull, recentra les persones i les deslliura del mal «perquè Déu era amb ell».

–Per això –prosseguí el professor– la gent es preguntava: qui és aquest home, humil i senzill, que parla no pas amb la veu i la lletra dels llibres apresos,

sinó com si fos una Paraula viva que ve de Déu? Qui és aquest profeta que s'arreglera amb els deixats de la mà dels homes, els famolencs i els desvalguts i fins i tot des de la Creu promet al lladre que estarà amb ell en el Paradís? «Aquest home és el Fill de Déu», dirà el Centurió davant la Creu que sosté el crucificat, llum de la vida. Aquest home, dirà l'Evangeli de Joan, és l'home, el Messies, el Fill de Déu, el qui coneix el Pare i l'estima, i ens ensenya a nosaltres a conèixer-lo i a estimar-lo, perquè també nosaltres som fills de Déu.

Amb finor precisà la metgessa:

–Veig aquesta història molt exterior a mi mateixa. Penso que si Déu és gràcia per als homes, si creure en la Trinitat equival a creure que Déu es comunica com a gràcia als humans, tot el que ens has dit fins ara, resta encara exterior a la meua vida.

–Potser fa aquesta impressió –continuà el professor–. Passa, però, que la fe dels Apòstols no acabà en la Creu. La fe dels Apòstols seguí més enllà de la mort, perquè la vida de Jesús arribà al seu terme no pas amb la sepultura, sinó amb l'elevació gloriosa «a la dreta del Pare».

–Jo ho veig així –exclamà la doctora en plena volada teològica–: els Apòstols, amb el cor il·luminat per la revelació del Pare, proclamen que Jesús ha ressuscitat d'entre els morts i s'ha aparegut a Pere. No és que els Apòstols comencessin a reflexionar sobre el significat de la mort de Crist i, a través de la seva reflexió, arribessin a la conclusió que Crist havia ressuscitat, sinó que en el procés de la fe dels Apòstols hi entra la revelació. «Això no t'ho ha revelat la carn o la sang sinó el Pare del cel», diu Mateu, tot oferint-nos la pista més valuosa per esbrinar per què els Apòstols i els deixebles van arribar a creure.

–Efectivament –completà el «profe»–, en la llum de la revelació de Déu, els Apòstols es troben amb la presència de Jesús en la comunitat. Jesús se'ls mostra, es fa sentir i es deixa veure: se'ls apareix. Els Apòstols i els deixebles, després de vacil·lar entre el desencant i l'eufòria, creuen finalment que el crucificat ha ressuscitat i ja no hi és entre els morts: no ha tastat la corrupció del sepulcre. Encara no s'acaba aquí l'existència de Jesús de Natzaret i la seva presència entre nosaltres. Ell, viu per sempre, es posà al mig de la comunitat apostòlica reunida el diumenge, va alenar damunt d'ells i els digué: «Rebeu l'Esperit Sant». Aquí ve la comunicació de la gràcia i el compliment més fort de la paraula de Jesús: «El Regne de Déu és enmig vostre» (dins de vosaltres).

I va afegir el següent:

–«Ara sí que podem donar per culminat el descens de l'amor del Pare als homes. Aquest amor, s'ha fet visible per la vida de Jesucrist, i s'ha fet interior a nosaltres per la comunicació alegre i vital de l'Esperit Sant. Amb l'Esperit neix la nova humanitat, obra de Déu. La comunicació de Déu fruitarà en nosaltres amb els fruits de l'Esperit Sant: caritat, alegria, pau, paciència (o grandesa d'ànima),

... CREC EN L'ESPERIT
SANT; LA SANTA
ESGLÉSIA CATÒLICA;
LA COMUNIÓ DELS
SANTS; LA REMISSIÓ
DELS PECATS;
LA RESURRECCIÓ DELS
MORTS; LA VIDA
PERDURABLE. AMÉN.

QUÈ CREIEM? EN QUI CREIEM?

Un diàleg actual sobre la Fe

benignitat, bondat, fidelitat, dolcesa i domini d'un mateix. L'Esperit ens fa del tot lliures i responsables per viure com Jesús, edificar la fraternitat humana, fer enrere el mal del món i atansar el Regne de Déu. L'edat de l'Esperit ha començat amb la presència de Jesús en la comunitat de la fe. És una presència que durarà dia rere dia fins a la fi del món.

Silenciosos els tres interlocutors, i un cop vaig abandonar el paper de rabadà provocador que volia fer enraonar els dos amics, vaig tenir esma de dir, com en els Bateigs:

–Aquesta és la vostra fe. Aquesta és la fe de l'Església. No només creieu ens uns anunciats, sinó que camineu envers el Déu de l'Amor intel·ligent, de la Vida i de la Llum. Perquè la religió no és tan sols creure uns articles de fe, sinó creure i viure «cap a Déu» mirant d'endinsar-nos més i més en el seu Amor, des de la xarxa de relacions que ens agermanen als altres.

–Menys mal que ha sortit aquest tema –afegí el professor–. Jo «crec en Déu»; també «crec a Déu», com el nen creu la mare; però fins i tot «crec cap a Déu», perquè la fe és una vida, un camí, un èxode vers el Regne de Déu. En aquest camí, la meua fe esclata en la caritat: amor a Déu i amor fratern. La persona humana té enteniment, per a comprendre; té cor, per a estimar: per a establir relacions de respecte, amor i servei; i té mans per a actuar. Per això la fe creu en Déu, Amor infinit; creu a Déu i l'estima dòcilment; a més, la fe es posa en marxa com Abraham per viure l'aventura del camí vers el Regne del Pare, un camí que fa tot el Poble de Déu acompanyat de Jesús.

Semblava la televisió, quan cada interlocutor resumeix les pròpies posicions. Jo no vaig dir –perquè ho acabava d'insinuar el periodista– que calia que tot el Poble de Deu fes camí per a anticipar ja aquí (en la mesura del possible) la justícia i l'amor del Regne de Déu. Així com Déu no és un monòlit quiet, sinó un dinamisme d'amor que s'entrega, així, cada una de les comunitats de la fe ha de viure allargant les mans als més petits. Des d'aquest solc de caritat, Jesús donava gràcies al Pare, i nosaltres l'adorem en Esperit i Veritat.

–El meu resum –concloué la metgessa– és ben senzill: Déu és amor i, per tant, Déu és fecund: per això el Pare es dóna tot ell al seu Fill i li dóna la flama viva de l'Esperit Sant, Amor veritable, que arriba com un regal fins a nosaltres. Un sol Déu; no pas un Déu solitari, sinó un Déu fecund que fa la comunió dels Tres i crida a fer comunitat tots els seus fills, els homes i les dones d'aquest món.

Dirigeix:
Josep Codina i Farrés

claret
EDITORIAL

Editorial Claret SLU
www.editorialclaret.cat